

arallegim

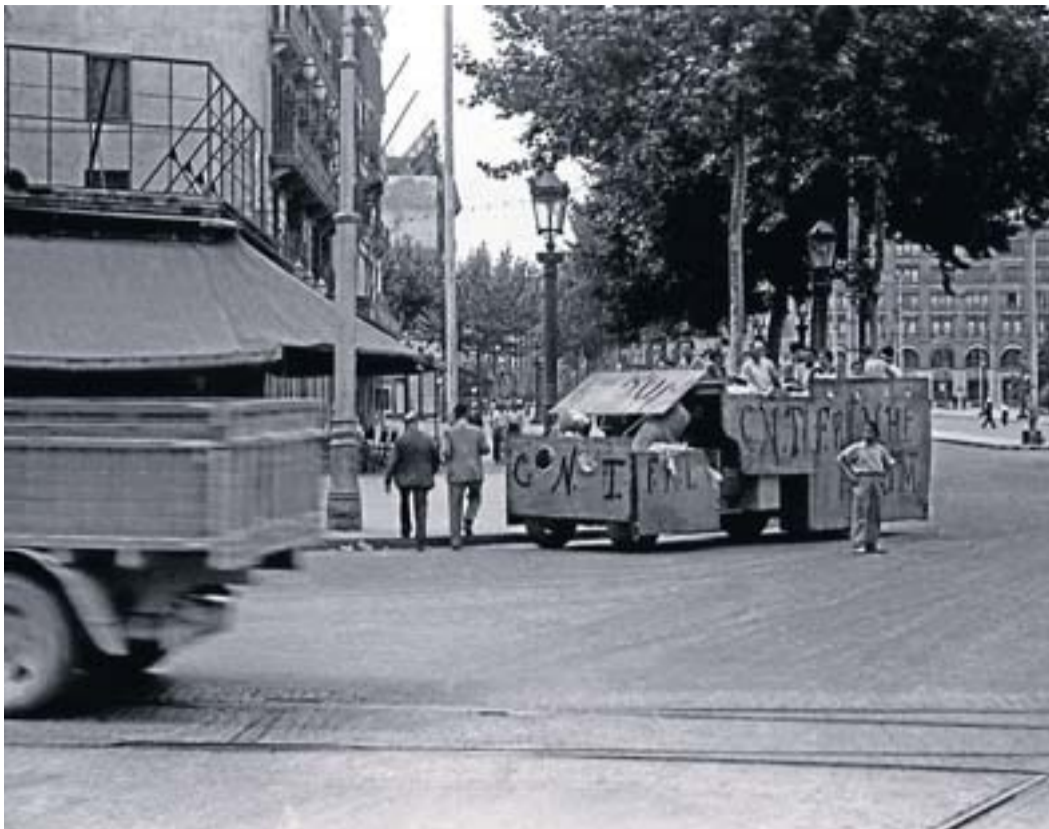
David B.,
el mag dels
misteris de la
nit i la mortXAVIER
CERVANTES

El francès Pierre-François Beauchard (Nîmes, 1959), més conegut com a David B., estava treballant en la seva obra mestra, *L'ascensió del Gran Mal* (1996-2003), quan va començar una sèrie que va interrompre: *Los sucesos de la noche*. L'any 2012 va aplegar en un sol volum les tres històries que havia publicat i tot seguit va continuar treballant-hi: a França també n'ha editat la segona entrega. Aquell primer volum és el que publica ara Norma en castellà. I costa d'entendre que David B. decidís interrompre una sèrie tan magistral com aquesta, combinació de misteri, civilitzacions primigènies, esoterisme, llibres, sang i obsessions.

A *Los sucesos de la noche* el mateix David B. és el protagonista d'una aventura que comença en una llibreria de vell. Allà descobreix una revista del París del segle XIX que invoca una història subterrània que arriba fins al present i que involucra el déu de l'extermini i una figura que persegueix la immortalitat. Seguint el fill fulletonesc de Tardi, el còmic s'endinsa en un laberint oníric que connecta amb Borges i que avança de manera trepidant amb un domini absolut de la capacitat expressiva del blanc i negre. Imprescindible. ♦♦

LOS
SUCESOS
DE LA
NOCHE I
DAVID B.
NORMA
TRADUCCIÓ:
MANU VIDAL
96 PÀG. / 20 €

JUAN GUZMÁN / EFE

Elogi a la memòria

JOAQUIM
ARMENGOL

Per a la majoria de lectors no francòfons Lydie Salvayre deu ser una escriptora desconeguda, almenys fins ara, gràcies al fet d'haver guanyat el Goncourt 2015, un premi que, com bé sabeu, dota el guanyador amb la moma de 10 euros, de distinció i d'un esplèndid prestigi internacional. Això ve a significar traduccions a un munt de llengües i tota la pesca comercial; o sigui, vuits i nous. Però Salvayre, filla d'una parella de republicans espanyols refugiats al sud de França, i que exercia de psiquiatra infantil, és una escriptora veterana que ja té publicats una vintena de llibres, sovint amb una bona acollida crítica. Ara bé, no em puc imaginar què passava pel cap del senyor Bernard Pivot, crític literari de primera i president del jurat, premi-

ant una novel·la escrita en franyol, un híbrid que mescla el francès, l'espanyol i el català, una mena de llengua transpirenaica, mixta, plena d'incorreccions i barbarismes, neologismes i confusions. Reconec que estic força parat pel fet, pel canvi que suposa en la mentalitat francesa respecte al refinament de la seva literatura, on la llengua semblava ser una cosa sagrada des del 1635, any de fundació de l'Académie Française, creada justament per purificar la llengua.

No plorar ens situa mentalment a l'estiu del 1936, tot just començada la Guerra Civil espanyola. En la ficció, la mare de l'autora, Montse, amb 90 anys, explica a la seva filla el significat existencial d'aquell estiu memorable, un estiu en el qual s'allibera i esclata a la vida amb tota la seva esplendor i tot el seu dolor, amb el teló de fons de la guerra i de les idees socialistes radicals i anarquistes

NO PLORAR
LYDIE SALVAYRE
ANAGRAMA
TRADUCCIÓ DE
FERRAN RÀFOLS
GESA
216 PÀG. / 16,90 €

flotant en l'ambient, Bakunin i Proudhon, encarnades per la CNT, la FAI, el POUM, el Partit Comunista, el PSUC, Solidaridad Obrera...; i topant directament amb els dogmes feixistes de la Falange, l'abominable Església catòlica i amb publicacions del tipus *Arriba España!* Imagineu-vos una jove de 15 anys sorgida d'aquella Catalunya rural (un poblet de Lleida) temptada per l'aventura llibertària i enamorada d'un jove francès que la deixa embarassada, això abans de casar-se amb un bon andalús anomenat Diego i fugir a França perduda la guerra. Entrentant, i en paral·lel, anem seguint l'evolució vital i intel·lectual de l'escriptor Georges Bernanos, un catòlic monàrquic convençut, hereu de les tradicions franceses i defensor dels nacionals, fins que veu les atrocitats que cometien. Recordem que Bernanos vivia a Mallorca quan va arrencar la sublevació militar franquista, i que va deixar un assaig impagable: *Els grans cementiris sota la lluna*, sobre la repressió que duïen a terme els feixistes a Mallorca. Bernanos va donar suport sense reserves a la rebel·lió militar el juliol del 1936, però poc després, veient el caire brutal que agafaven els esdeveniments, va tornar colpít a França.

No es pot dir que *No plorar* sigui un gran llibre, però sí que pot agradar a molta gent, pot ser interessant per a tot aquell que sàpiga ben poc sobre la Guerra Civil espanyola; penso en gent jove, per exemple. Perquè és cert que aquesta ficció, amb caires biogràfics, no aporta res de nou pel que fa a la nostra nefanda història, però dóna una idea general del que va succeir durant la guerra i, a més, empeny a la lectura d'*Els grans cementiris sota la lluna*, i aquest sí que és un llibre que cal posar en valor. *No plorar* és de bon llegir, amb un llenguatge directe i graciós, però sense estalviar crítiques a cap bàndol, com tampoc soterrar les incomptables atrocitats que es van cometre. A més, és un elogi a la memòria, a la memòria històrica, a no oblidar. En tot cas França, qui sap si per remordiments o per justícia històrica, ha donat un Goncourt a aquest sentit homenatge, un homenatge a les vides anònimes de molts exiliats, amb petites grans històries personals. ♦♦

La ciutat de la bellesa discreta

JOAN
GARÍ

Si França és bàsicament una llengua, Perpinyà és sobretot l'absència d'una llengua. Joan-Daniel Bezsonoff, català de França, francès a pesar seu, amb ascendents russos, sense descendents coneguts que no siguin de paper, escriu una guia de Perpinyà, la seua ciutat, i ho fa involucrant-hi un adjectiu desarmant, una càrrega de profunditat en les procel·loses aigües de la subjectivitat. *Sentimental* (és el mot) és un horitzó d'expectatives útil per a un escriptor, sobretot quan ha d'escriure de llocs inserits cruament en la seua memòria. A partir d'ací ja es pot fer, per exemple, una definició cinematogràfico-

musical de la ciutat, en termes antològics: "La bellesa de Perpinyà no us saltarà a la cara com les primeres notes d'una melodia de Mozart. Perpinyà no és pas una noia guapa que desitges tot seguit com Jane Russell. No té la classe de Deborah Kerr, els misteris asiàtics i melangiosos d'una Gene Tierney, els pits de Serena Grandi, els ulls de Liz Taylor, el cul de Brigitte Bardot, la gràcia d'Audrey Hepburn, la vulgaritat intel·ligent de Jane Mansfield. No! Perpinyà té la bellesa discreta d'Olivia de Havilland, la Melanie d'*Allò que el vent s'endugué*. No t'enamores de Perpinyà a

primera vista com a les cançons de Frank Sinatra, sinó de mica en mica com els personatges de Joan Manuel Serrat".

Sí, és clar, Perpinyà és una *starlette* d'una bellesa no evident, però que potser t'encise irreversiblement. De la mà de Joan-Daniel Bezsonoff resseguim el cos imperfecte però estranyament atractiu d'aquesta xicota.

Anem a uns carrers, a uns hotels i restaurants, a botigues que l'autor recomana no amb cap pruija objectiva, sinó precisament excedit per la seua implicació personal amb els seus pobladors o propietaris.

GUIA
SENTIMENTAL DE
PERPINYÀ
JOAN-DANIEL
BEZSONOFF
PÒRTIC
144 PÀG. / 17 €

És una guia sentimental, ja ho sabem, així que Bezsonoff no s'està de recordar-nos que el que el lliga a la ciutat són llocs, persones, menges, fites de la memòria. Comprèn que el lector voldrà saber on s'hi parla català. Als soterrans –explica, entre irònic i melancòlic– i al barri de Sant Jaume, entre els gitans, allà on s'aprèn que "el pintoresc és la cortesia de la misèria".

Potser un escriptor no estima realment una ciutat o un país, sinó els records que hi projecta, com el de Maryse, bona amiga de Joan-Daniel, vençuda pel càncer, però passant en aquest llibre –viva!– pels carrers de Virà. Una ciutat també és, abans que res, literatura. I la de Bezsonoff és intensa, desbordant, engrescadora. ♦♦